Mánadagin: Randi Joensen

Randi Joensen av Tvøroyri býr í Ishøj sunnan fyri København. Randi er uppvaksin á Tvøroyri og hevur gingið í fólkaskúla og HF har og útbúgvin lærari í Havn. Hon er soleiðis eitt dømi um ein føroying, sum hevur fingið sína útbúgving í Føroyum, men hevur valt at búseta seg og arbeiða í Danmark

- Hvørja ferð vit vóru í Føroyum við børnunum, søgdu øll: »Kom heim og búgv við teimum, tað er synd í teimum at vera í Danmark«. Men hví tað skal vera synd í teimum at vera í Danmark? Tað fati eg ikki. Tað er eitt gott land at búgva í. Eg dámi, at tingini fungera her, og tað trívist eg við, sigur Randi Joensen.

flyta til Føroya

Køge. Det kan være skønt om sommeren og de lyse nætter. Men så er der så den mørke tid, hvor man kan sidde inde, drikke te og læse og prøve at hygge sig.

Jeg kunne måske også godt tænke mig at tage et helt kalenderår på Færøerne, og så opleve alle årstiderne, både de lyse og de mørke. Året rundt. Men med kone og børn er det ikke bare mig, der bestemmer, men jeg tror det ville være en god mulighed.

»Det er et utopisk projekt - det med løsrivelse«

Har du nogen mening om Færøernes muligheder med hensyn til selvstændighed eller løsrivelse?

Jeg mener, at det er et utopisk projekt - det med løsrivelse. Både baseret på befolknings størrelse, og hvad der er af indtjeningsmuligheder. Det er et lille samfund. Men levestandarden er høj.

Oven i dette kommer de oplagte muligheder for færinger for uddannelse og arbejdsmarked i Danmark. Det har færinger jo ubegrænset adgang til. Og det er jo en udmærket symbiose, og det vil sige til fordel for begge parter.

Hvad skal Færøerne satse på i fremtiden?

Det er meget svært at sige. Mini-størrelsen er absolut ikke nogen fordel. Især vil det være svært med forskning på internationalt niveau. Det skulle vel være noget indenfor de tertiære erhverv, forskning eller IT.

Men det er jo et alvorligt problem for den eksisterende produktion, fiskeriet, at oliepriserne er steget så voldsomt. Det må være svært at få det til at køre rundt på den måde.

»Jeg må sige, at jeg føler mig som dansker«

Føler du dig i din dagligdag som anden generations færing eller som dansker?

Jeg føler mig som dansker. Men samtidig har jeg jo et færøsk navn, så når jeg kommer på en ny arbejdsplads, eller jeg får en ny klasse, så må jeg forklare min færøske baggrund.

»Det er vel en blanding af fascisme og populisme, der ligger bag den tankegang«

Den Nordatlantiske gruppe i Folketinget har lavet en undersøgelse over hvor mange 'færinger', der bor i Danmark. Er der noget der kan lokke dig 'hjem' igen?

Jeg synes umiddelbart, at den virker ret meningsløs. Hvis meningen er, at undersøgelsen skal bruges til at få disse færinger hjem igen til »das Vaterland,« så giver associationer til Hitler og Sudetertyskerne. »Heim ins Reich«. Det er vel en blanding af fascisme og populisme, der ligger bag den tankegang.

»Måske var Spanien en mulighed for mig«

Hvis det bare er for at fylkes om deres projekt, så er det slet ikke mig. Og jeg tror ikke, at dette projekt tiltaler ret mange i den gruppe, der er født og opvokset her. De har stort set ingen interesse i det.

Der er jo også andet, der trækker. For mig er det sådan, at min kone er halv spansk, så Spanien kunne måske tænkes som en mulighed, selv om jeg ikke kan spansk, men jeg kunne vel lære det.

---

hava slík greið hagtøl, at tey skapa undran og forvitni og kunnu vera grundarlag fyri betri viðgerðum.

- Læknar kunnu undra seg um, hví ein sjúka er meira útbreidd í Føroyum enn aðrastaðni, og tað kann føra til nýggja gransking. Tølini kunnu eisini brúkast til at meta um viðgerðarhættir. Føroysku tølini fyri, hvussu nógv yvirliva krabbamein eru enn ikki tøk, men tá vit hava tey, ber til at meta um viðgerðin er nóg góð. Og um tølini broytast, tá ein nýggj viðgerð verður innførd.

Harumframt kunnu tølini vísa tørvin á viðgerð og við framrokningum ber til at siga, hvussu nógv verða sjúk tey komandi árini.

Rós til undangongufólk

Arbeiðið at uppbyggja databasan er gjørt partvís við stuðli, men eldhugaðir einstaklingar eiga stóran part av æruni, leggur meginparturin er eitt úrslit av eldhugaðum einstaklingum.

- Sanna Dahl Christiansen og Sverri Egholm eiga alt rós uppiborið fyri tað undangonguarbeiðið, sum tey gjørdu fyri at savna hagtøl inn, staðfestir Hans Storm.

Nú eru føroysku tølini tøk á netinum, og fyrireikararnir vóna, at arbeiðið at savna tøl inn kemur í eina trygga legu við almennum stuðli.

- Tit hava fólk her, sum eru før fyri at lyfta hesum arbeiðið. So nú er bara at vóna, at politikararnir síggja virði í hesum, so arbeiðið kann halda fram.

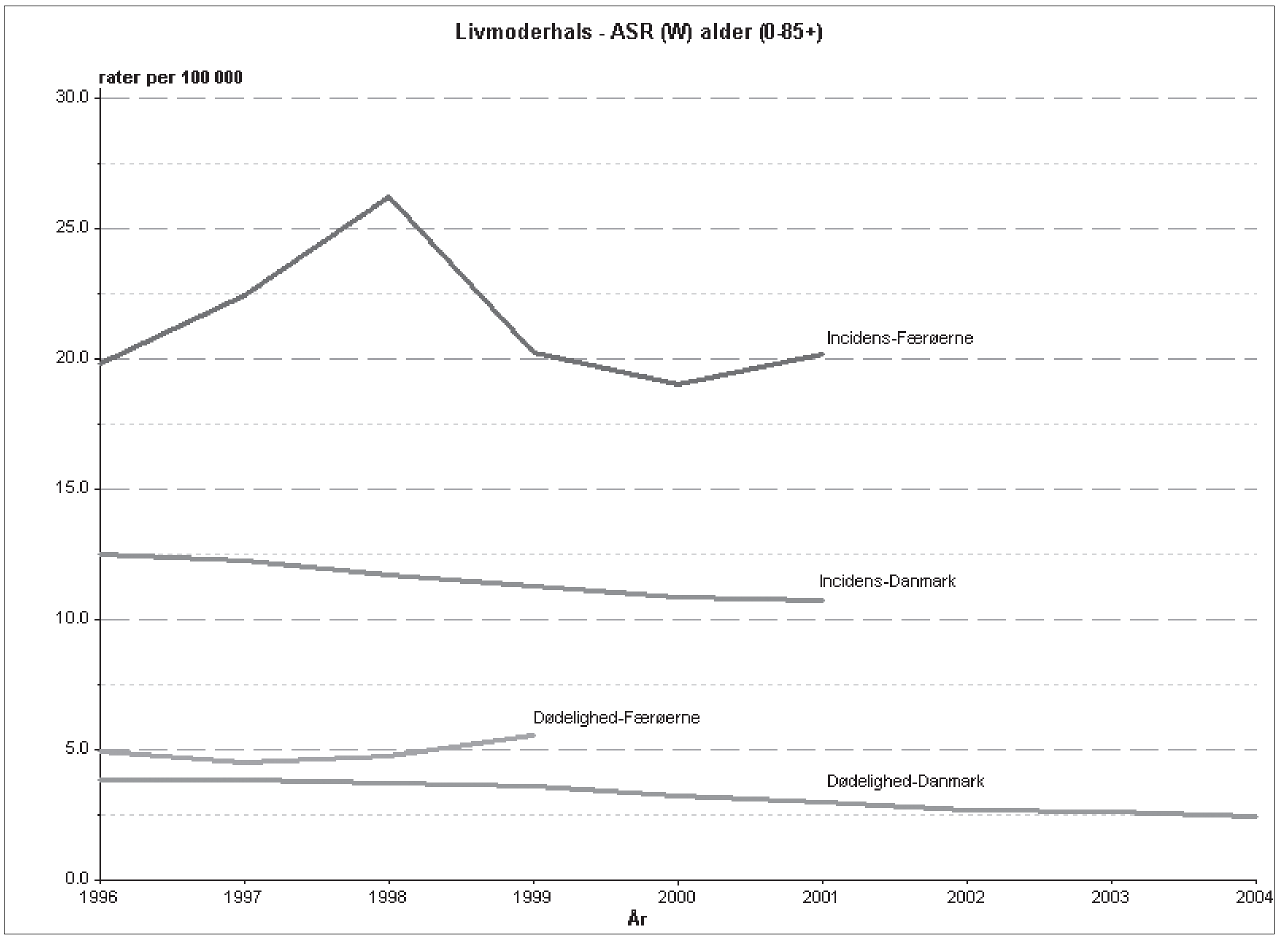

Hagtølini hjá NORDCAN vísa, at føroyskar kvinnur eru illa fyri, tá tað snýrseg um lívmóðurhálskrabba. Samanborið við danskar kvinnur verða fleiri sjúkar og færri yvirliva

Vónandi hendir nakað nú

Jákup N. Olsen, formaður í Føroya Felag Móti Krabbameini, fegnast um nýggja alnótstøka datugrunnin.

- Tað hevur verið torført at fáa fígging til føroyskar granskingarætlanir, tí tølini hava mangla, men tann forðingin er burtur nú, sigur hann

Føroya Felag Móti Krabbameini ynskir eisini eina heildarætlan fyri føroyska krabbameinsviðgerð, og hagtølini fara heilt víst at gera hetta lættari, heldur formaðurin. Harumframt vónar felagið, at hagtølini fara at føra til betri fyribyrging, ikki minst innan teir krabbameinsformar, har føroysku tølini eru serliga keðilig.

- Vit hava kanska havt eina hóming av, hvussu støðan hevur verið. Men nú hava vit vísindalig og samanberilig tøl, sum staðfesta hvussu støðan er, sigur formaðurin í Føroya Felag Móti Krabbameini.